

Visitationspredikan, Bergsjö församling, Nordanstigskustens församling**Midfastosöndagen 15 mars 2026, tredje årgångens texter****Söndagens tema: Livets bröd****Visitationens tema: Kyrkan mitt i byn – med Nordanstig in i framtiden**

Vid kyrkkaffet efter morgonbönen i Bergsjö kyrka i tisdags fick jag chansen att byta några ord med Jan (Ridell) som är inflyttad i Hassela. ”Vet du vad som är det bästa med att bo här?” undrade han. ”Det är skogarna, vattnen, solskenet, stjärnhimlen, fiskarna, snön, hjortronen och den goda gemenskapen mellan människor i byarna. Man hjälper varandra här när det behövs.” ”Och vet du vad”, fortsatte Jan. ”Allt detta är gratis.”

Den här söndagens tema är ”Livets bröd”. Bibeltexterna som vi får lyssna till handlar om tre olika slags bröd: mannat som israeliterna fick äta under sin vandring i öknen, det levande brödet som är Jesus Kristus och det bröd som Visheten dukar fram. När vi idag avslutar visitationerna i Bergsjö församling och Nordanstigskustens församling vill jag sammanfatta mina intryck och bidra med några tankar inför framtiden genom att säga något om vart och ett av de tre brödslagen. På så sätt får vi tillsammans vika undan handduken som ligger över brödkorgen och upptäcka vad som finns under den.

Det bröd eller de glädjeämnen som Jan beskrev kan liknas vid mannat. I Andra Moseboken berättas att detta bröd smakade som honungskaka. På morgonen låg mannat utanför människornas lägerplats. Var och en kunde hämta så mycket som man behövde. Ingen fick för mycket och ingen fick för lite. Alla fick vad de behövde.

En sak som utmärker mannat är att det inte kan sparas. Bröd av detta slag kan vi bara ta emot ständigt på nytt. I tisdags, när jag mötte kyrkorådet i Bergsjö, hade jag med mig en samling bilder. De som var där fick välja varsin bild av framtidens församlingsliv här i kommunen. I torsdags, när jag mötte kyrkorådet i Nordanstigskustens församling, fick de göra samma sak. De allra flesta bilder som valdes och det som sades när vi samtalade om dem handlade om att vi, i vår osäkra och ökenliknande värld, behöver få äta manna. Därför kommer människor att göra som Jan och flytta hit. Därför vill båda kyrkoråden rusta församlingarna så att ännu fler kan välkomnas i bygemenskaperna och så att den brödsort som kyrkan har ett särskilt ansvar för att erbjuda också finns i brödkorgen som skickas runt här i Nordanstig i framtiden.

Det levande brödet – den andra brödsorten – är Jesus Kristus. Detta bröd utmärks av att det ger evigt liv. Det tar aldrig slut. Det brödet är nattvardsbrödet som blir Kristi kropp på altaret i Bergsjö kyrka, Gnarps kyrka, Hassela kyrka, Harmångers kyrka, Ilsbo kyrka, Strömsbruks kyrka, Jättendals kyrka och i en mängd andra kyrkor över hela världen. Det levande brödet är tron som väcks i konfirmandgruppen, livslusten som stärks genom en må bra-promenad med fika och kärleken som uttrycks genom ett efterlängtat hembesök. Det levande brödet – Jesus Kristus – för människor närmare Gud, närmare sig själva, närmare varandra och närmare mänskligheten – medmänskligheten – över hela jorden.

Under visitationen har vi ofta återkommit till en framtidsvision som ni som är Bergsjö församling och ni som är Nordanstigskustens församling delar med varandra. Ni vill att varje kyrka här också fortsättningsvis ska vara en kyrka mitt i byn. Det är viktigt för er att det levande brödet – Jesus Kristus – erbjuds människor lokalt. Folk ska inte behöva färdas långa

sträckor för att fira gudstjänst. Det ska vara möjligt för människor att få en personlig relation till sin körledare, barnledare, präst eller diakon. Livet omkring respektive kyrka ska vara relationellt och personligt.

Utifrån den visionen – som också jag delar – har vi då och då under visitationen samtalat om hur Bergsjö församling och Nordanstigskustens församling ska leva tillsammans i framtiden. Ska ni gå samman till ett pastorat eller en församling? Hur kommer det i så fall att bli?

Jag skulle vilja beskriva er nuvarande relation som att ni är sambo med varandra. Ni delar en gemensam bostad, en gemensam kommun. Det finns idag ett gott samarbete mellan församlingarna kring, till exempel, konfirmanderna. Tidigare, skulle jag säga, var ni särbo i samma hus. Bergsjö församling bodde i den ena halvan av huset medan Nordanstigskustens församling bodde i den andra halvan av huset. Idag rör ni er friare mellan de olika rummen. Det gör att frågan hur ni tillsammans vill inreda ert gemensamma hem blir aktuell att ställa. Hur vill ni vara kyrka mitt i byn här i Nordanstig i framtiden?

När vi fortsätter att samtala om den frågan efter visitationen behöver vi skicka runt dagens brödkorg på nytt. Den tredje sortens bröd dukar Visheten fram. Hon uppmanar oss i dagens gammaltestamentliga läsning att följa förståndets väg. Vi vet inte hur framtiden ser ut men om vi slår våra kloka huvuden ihop kan vi rusta oss för det som skulle kunna hända eller det som sannolikt kommer att ske. Gud har gett oss människor vårt förnuft och vår samlade kompetens. Därför är också prognoser gällande befolkningsutvecklingen och kostnadsberäkningar när det gäller underhåll av byggnader gåvor från Gud. Gud har gett oss förmågan att ta fram sådana underlag. Material av detta slag kan alltså vara livgivande och näringsrikt bröd – även om det ibland är lite segt och svårtuggat.

En sak som utmärker Vishetens bröd – så som det beskrivs i dagens gammaltestamentliga läsning – är att det behöver dukas fram. Mannat faller från himlen oberoende av våra ansträngningar. Det levande brödet räcks människor överallt där Kristus kommer till oss. Vishetens bröd dukas fram vid väl förberedda och planerade måltider.

När vi samtalar om en sammanläggning av Bergsjö församling och Nordanstigskustens församling är det måltidsplanering som vi ägnar oss åt. Vi funderar över hur vi ska organisera oss på ett sätt som innebär att människors glädje över mannat från himlen och människors behov av det levande brödet – Jesus Kristus – också i framtiden ska kunna uttryckas och tillgodoses här i trakterna.

Ni som känner bygdens historia vet att liknande måltidsplaneringar eller indelningsändringar har skett då och då. På 1960- och 70-talet hörde, till exempel, Jättendals församling och Harmångers församling ihop med Ilsbo församling. Under 1500- och 1600-talet hörde Bergsjö församling ihop med Gnarps församling och Hassela församling. Utifrån dåtidens samhällsliv utformades kyrkans organisation på ett sätt som den tidens människor menade gav kyrkan stora möjligheter att vara kyrka mitt i byn. Nu är det vår tur, vårt ansvar och vår uppgift att tillsammans använda vårt förnuft och våra erfarenheter att organisera oss på ett sätt som gynnar nutidens och framtidens församlingsliv.

Jag vet att flera av er undrar vad ni skulle vinna på att läggas samman till ett pastorat eller en församling. Idag är det gott ställt med församlingslivet här. Det kan jag numera säga utifrån egen erfarenhet efter att jag har haft förmånen att visitera församlingarna här. Vi har haft fantastiskt fina, välsmakande, innehållsrika och uppbyggliga dagar tillsammans. Jag ser att ni redan hjälper varandra här i byarna, precis som Jan berättade. Varför behövs då en omorganisation?

Som en avslutning på visitationen och en inbjudan till fortsatta samtal vill jag lyfta fram tre saker som jag ser att ni skulle vinna på att vara mer än sambo. Den första fördelen har att göra med något som Anna Maria Landewall lyfte fram vid onsdagskvällens Café Existens på Hasselagården. Det vi riktar vår uppmärksamhet mot formar vår världsbild och vårt handlande. Om Bergsjö församling och Nordanstigskustens församling var en församling eller ett pastorat skulle ni kunna rikta betydligt mindre uppmärksamhet åt frågor som rör administration och organisation. Ni skulle, till exempel, inte behöva varsin uppsättning av mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Ni skulle inte behöva två kris- och beredskapsplaner för kulturminnen. När lagkrav och praktikaliteter kan hanteras enklare och dubbelarbete undviks kan ni lägga mer fokus på församlingsliv och människor i bygden. Ni skulle på så sätt prioritera att vara kyrka mitt i byn.

Den andra fördelen har att göra med något som Linus Jansson-Oscarsson lyfte fram vid Café Existens. En stor andel av befolkningen här i kommunen är över 70 år. Alla invånare mår inte alltid bra. Det finns diakonala behov som både behöver analyseras och mötas genom samlade insatser från många samhällsaktörer – inklusive Svenska kyrkan. Om ni var en församling eller ett pastorat som sammanfaller med kommungränsen skulle diakonen Anna-Karin kunna ta ett samlat grepp om diakonin i hela området – eventuellt tillsammans med ytterligare en diakon. På så sätt skulle ni bättre kunna sträva efter att alla människor här i kommunen får vad de behöver, precis som israeliterna – hela folket – fick vad de behövde under ökenvandringen.

Den tredje fördelen har att göra med något som Kris sa vid morgonbönen i Harmångers kyrka i torsdags. Jag tror att ni förhållandevis enkelt och smärtfritt skulle kunna gå samman med varandra genom att sända ut körsångarna först. Både Bergsjö församling och Nordanstigskustens församling har ypperliga kyrkomusiker och fina körer med härlig gemenskap. Vid torsdagens morgonbön påminde Kris oss om en bibeltext som berättar hur körsångare omintetgjorde de förväntade striderna och slagsmålen genom att de sjöng tillsammans. Jag tror att den gemenskap som redan finns i körerna kan spridas till ännu fler. En sammanläggning av Bergsjö församling och Nordanstigskustens församling behöver inte bli så dramatisk eller konfliktfylld som vi kan frukta. Körsångarna och vi kan se till att våra farhågor inte besannas.

Det som är viktigt för en god process framåt, tror jag, är att ni som är församlingarna här både får och tar ansvaret för att inreda ert gemensamma hem – det hus som ni redan bor ihop i – så att det är inbjudande och funktionellt också i framtiden. Jag kommer inte att skicka någon inredningskonsult från Uppsala som talar om var skåpet ska stå. Det behöver ni själva komma fram till när ni fortsätter era samtal om hur livets bröd – Jesus Kristus – ska räckas till människor lokalt här i Nordanstigs kommun nu och i framtiden. Ni hjälps redan åt här i

byarna. Nu behöver ni hjälpas åt ännu lite mer för att församlingslivet ska vara bärkraftigt och blomstrande också i framtiden.

Så länge som mannat regnar från himlen i form av snö, solsken, hjortron och hjälpsam bygemenskap kommer människor att vilja bo här. Ända in i evigheten har vi tillsammans med hela den världsvida kyrkan uppdraget att ta emot och dela vidare det bröd som ger evigt liv. Under den tid som är vår stund här på jorden får vi gemensamt använda vårt förnuft och våra erfarenheter för att planera måltiderna och duka borden också för kommande generationer. Må Gud ge oss den vishet och vägledning som vi behöver för att tänka förståndigt och handla klokt när vi själva gläds över mannat, styrks av livets bröd och skickar brödkorgen vidare.

Biskop Karin Johannesson
Uppsala stift